

Natalia GRĂDINARU

Dr. în istorie

Institutul Patrimoniului Cultural, Ministerul Culturii

ORCID: 0000-0002-8144-5997

Email: gradinarunatalia23@gmail.com

CASA MARE: PRELIMINARIILE METODOLOGICE PRIVIND FUNCȚIILE ȘI VALORILE SPIRITUALE

Casa mare: methodological preliminaries regarding spiritual functions and values

Comunicarea prevede o prezentare a principiilor metodologice de cercetare a *Casei Mari* ca spațiu esențial al locuinței tradiționale și element reprezentativ al culturii tradiționale românești.

O primă investigație documentară asupra subiectului de studiu reliefează criteriul funcțional al *Casei mari*, și anume, ca spațiu cu destinație și aranjament special în cadrul locuinței tradiționale, unde se oficiau cele mai importante evenimente de familie (cumeștriu a unui copil, primirea oaspeților „fetei de măritat”, logodna tinerilor însurăței, Hramul casei, petrecerea în ultimul drum a unui membru decedat) și practicile sociale legate de ciclul obiceiurilor calendaristice (primirea colindătorilor, primirea oaspeților la Paște, Crăciun și la Hramul satului). Totodată, în această încăpere erau păstrate cele mai frumoase piese textile, cu funcții decorative deosebite, fiind expusă zestrea fetei de măritat.

O altă funcție a *Casei mari* consistă în semantica acestui spațiu. *Casa mare* reprezintă în primul rând un spațiu inițiativ (locul unde se trăiesc momentele majore de schimbare a statutului existențial și social: naștere, căsătorie și moarte). Este spațiul în care accesul se face pentru modificarea interioară și pentru elevarea spirituală, pentru conectarea cu strămoșii. Totodată, *Casa mare* reprezenta „oglinza hărniciei, priceperii și gustului artistic al femeii sau fetei”, altfel spus – cartea de vizită a familiei românești. Prin această odaie împodobită gospodarii casei dădeau de înțeles comunității că fata are deja zestrea pregătită, iar peștorii se pot prezenta conform rânduielii stabilite.

În dependență de amplasarea (pe direcția estică a locuinței), funcționalitatea, semnificația, dar și curățenia exemplară a acestui spațiu, *Casa mare* era cunoscută cu mai

Conferință științifică internațională 8-9 februarie 2024

Yesterday's heritage – contribution to the development of a sustainable tomorrow's society

multe denumiri: *casa de jos* (Rădăuți), *odaia Țoalelor*, *odaia curată* și *odaia gătită* (Teleorman).